

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag voor 15 augustus 2018.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeelten:

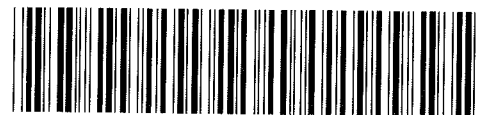
1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Bij gedeelte 1 (verklaring college) kiest u tussen 1a of 1b:

- 1a: uw gemeente is zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering verleend.
- 1b: uw gemeente is over 2015 en/of over 2016 wel een vangnetuitkering verleend.

Zowel 1a als 1b bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag volgt een tekstveld om het antwoord in te voegen. U kunt hierin tekst en eventueel tabellen of grafieken invoegen. Hierin kan ook worden aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

Z/18/062083/125909
16 juli 2018

1a. Verklaring college bij eerste verzoek

Indien uw gemeente zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. 1a bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat een tekort zal ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.

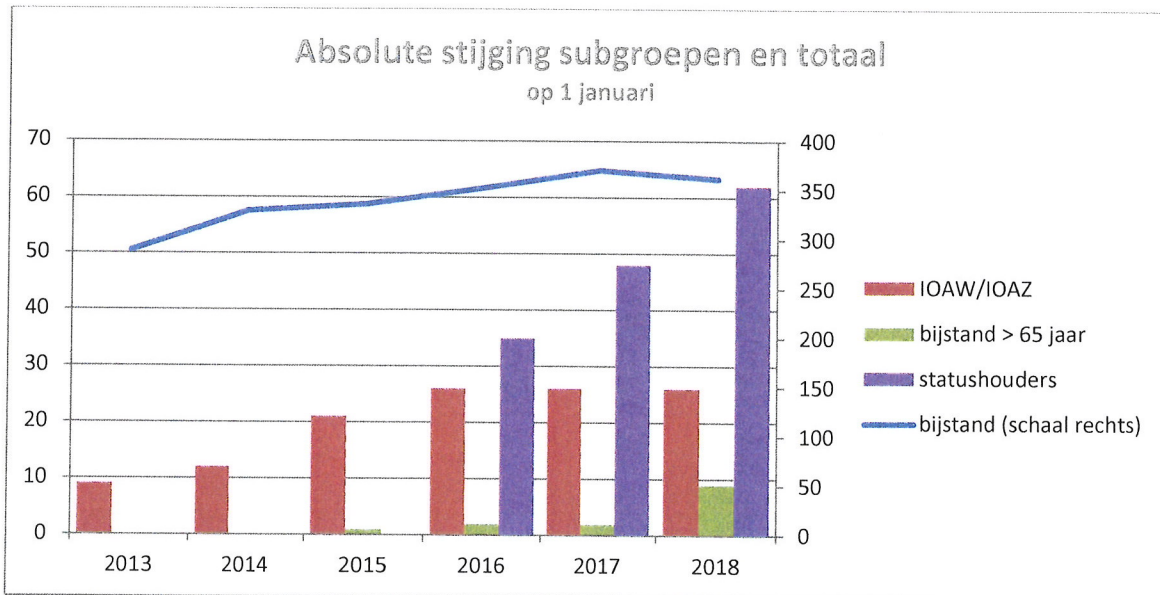
Tekstveld voor antwoord gemeente

Net als elders in het land is Leiderdorp de afgelopen jaren geconfronteerd met een gestage stijging van het aantal mensen dat een beroep doet op een uitkering op grond van de Participatiewet. Pas in de tweede helft van 2017 zien we voor het eerst sinds langere tijd een voorzichtige daling. De groei in de achterliggende periode valt voor een flink deel terug te voeren op factoren die niet of nauwelijks door de gemeente zijn te beïnvloeden, maar daarmee niet minder relevant en bepalend zijn. In de analyse kijken we vooral bij welke subgroepen de groei zit en welke oorzaken daaraan ten grondslag liggen.

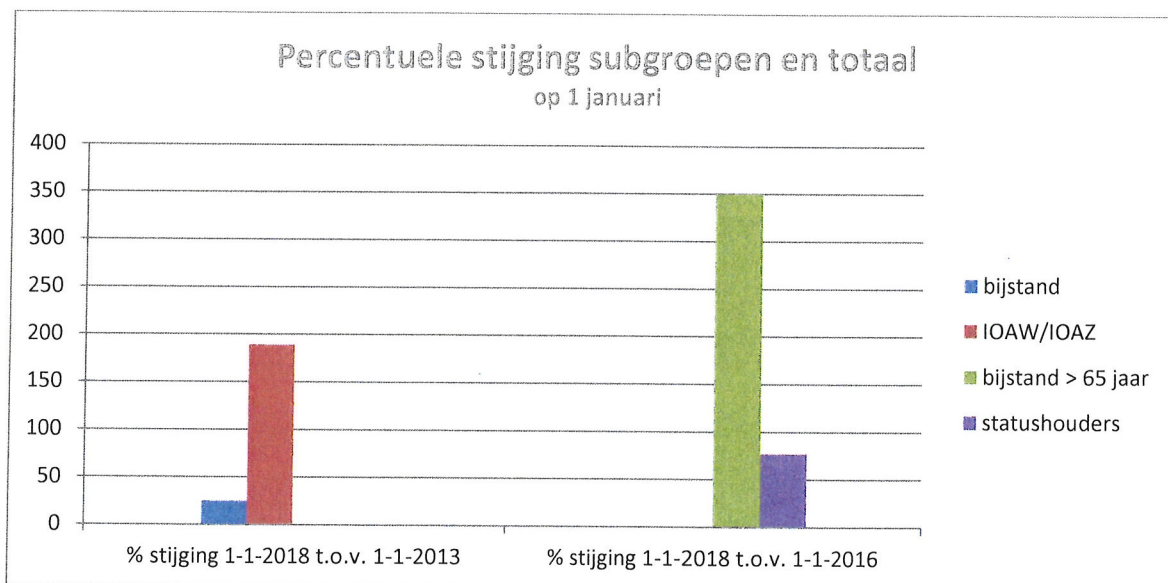
Analyse ontwikkeling klantenbestand

Als we inzoomen op de samenstelling van het klantenbestand identificeren we twee doelgroepen die in substantiële mate bijdragen aan de getalsmatige stijging de afgelopen jaren: statushouders en ouderen. Het merendeel van de statushouders is zeker de eerste jaren voor zijn levensonderhoud afhankelijk van een bijstandsuitkering. Het aantal statushouders in de uitkering ligt ultimo 2017 ten

opzichte van 1 januari 2016 77,1% hoger. De groep ouderen zien we zowel terug in de toename van het aantal mensen dat een beroep doet op de IOAW en IOAZ, als in het aantal uitkeringsgerechtigden ouder dan 65 jaar. Onder die laatste categorie vallen de mensen die worden geconfronteerd met een 'pensioengat' als gevolg van het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd. Bij de IOAW en IOAZ stijgt het aantal uitkeringen tussen begin 2013 en begin 2018 met 188,9%. Waar de groei van het aantal uitkeringen op grond van de IOAW en IOAZ vrijwel tot stilstand is gekomen, blijft het aantal ouderen boven de 65 jaar vooralsnog verder toenemen.

In onderstaande grafiek is de groei van beide genoemde groepen nog duidelijker zichtbaar. Vanaf 2016 registreren we het aantal ouderen boven de 65 jaar en het aantal statushouders op een andere wijze. Om die reden is voor deze groepen de vergelijking gemaakt met 1 januari 2016.

(Interne) organisatie en monitoring

De uitvoering van werk- en inkomenstaken liggen bij de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van Leiden en Leiderdorp, organisatorisch onderdeel van de gemeente Leiden. Via week-, maand- en

kwartaaloverzichten ontvangen wij informatie over relevante ontwikkelingen, waaronder de omvang en samenstelling van het klantenbestand, de feitelijk gemaakte kosten en een voorlopige prognose van de besteding voor het gehele jaar op basis van de dan bekende cijfers.

Reeds in het eerste kwartaal 2017 zagen we de eerste voorzichtige voortekenen van een mogelijke overschrijding van het BUIG-budget. Een harde conclusie voor heel 2017 lijkt op dat moment evenwel prematuur. Niettemin zien wij voldoende aanleiding om nog vóór de zomer 2017 een set aan extra maatregelen aan de raad voor te leggen die het continueren van verschillende re-integratietrajecten tot en met 2020 waarborgen. De maatregelen zijn expliciet aangemerkt als bijdrage op termijn aan de reductie van het tekort op het BUIG-budget.

In algemenere zin brengen we de raad door middel van de kwartaalrapportages uitgebreid op de hoogte van de recentste relevante ontwikkelingen. In de tweede bestuursrapportage 2017, als het tekort zich evidentier aftekent, hebben we de dreigende overschrijding van het budget gemeld.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan het reduceren van dit tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Leiderdorp kijkt continu naar de mogelijkheden om het beschikbare instrumentarium te verbeteren en waar nodig uit te breiden. Bij het treffen van noodzakelijke maatregelen werken we nauw samen met de gemeente Leiden, de overige gemeenten binnen de Leidse regio, en de arbeidsmarktregio Holland Rijnland. We maken gebruik van elkaars ervaringen en best practices.

Gezien de florierende economie ligt de nadruk op het bevorderen van de uitstroom. Dat laat onverlet dat we eveneens kijken naar maatregelen aan de instroomzijde, de interne processen, het tegengaan van oneigenlijk gebruik en het terugvorderen van teveel uitgekeerde uitkeringsgelden. Tot slot hebben we aandacht voor de werkgeverszijde. Het gaat zowel om de dienstverlening aan en het faciliteren (inclusief het ontzorgen) als het stimuleren van werkgevers, met als doel het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze laatste groep is, naast jongeren, in het beleid aangewezen als prioritaire doelgroep. Dat hangt vooral samen met hun relatieve kwetsbare positie in de samenleving. Deze groepen zien we ook expliciet terug in de laatste marktbeperkingsplannen van de arbeidsmarktregio Holland Rijnland.

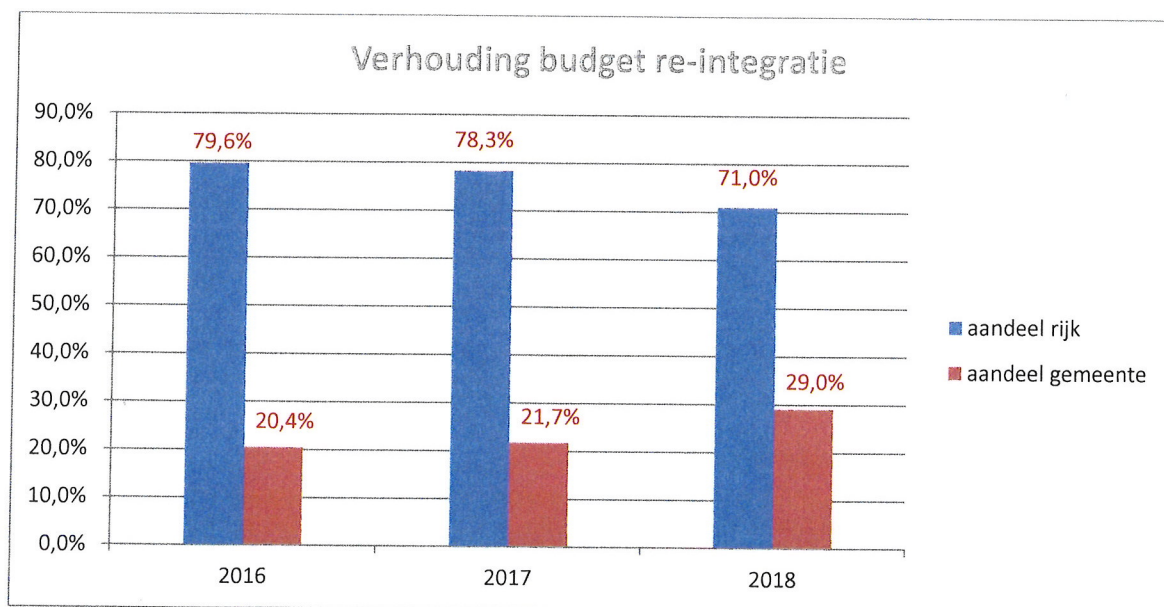
Uitstroom

1. Additionele middelen reguliere re-integratietrajecten

-> *doelgroep: prioritaire groepen, waaronder ouderen en mensen met een arbeidsbeperking*

Leiderdorp besteedt de re-integratie van de reguliere doelgroep Participatiewet uit aan Re-integratie Leiden (RL). Aangezien de re-integratiemiddelen van het rijk beperkt zijn, leggen we daar sinds jaar en dag al eigen middelen bij. In 2016 ging dat om € 92.500, in 2017 om € 100.000 en voor de periode 2018-2020 jaarlijks om € 147.630. Laatstgenoemde verhoging maakt onderdeel uit van een integraal pakket aan maatregelen uit 2017. Er is een link met de in het vigerende marktbeperkingsplan van de arbeidsmarktregio benoemde prioritaire doelgroepen, waaronder ouderen. Een andere manier om het budget voor re-integratie te vergroten is door een aantal uitgaven uit andere (gemeentelijke) budgetten te dekken.

In onderstaande tabel is de verhouding tussen de rijksmiddelen en de eigen gemeentelijke middelen weergegeven. Daaruit is duidelijk dat de gemeente in toenemende mate de kosten draagt van de reguliere re-integratietrajecten.

2. Additionele middelen re-integratie jongeren

-> *doelgroep: jongeren*

Leiderdorp is aangesloten bij project JA (Jongeren op de Arbeidsmarkt). Project JA is destijds gestart als regionale vertaling van het Actieplan Jeugdwerkloosheid. Na het stopzetten van de ESF-subsidie in 2015 besloten de gemeenten in de Leidse regio het succesvolle project met eigen middelen voort te zetten. In 2016 en 2017 stelden we daar € 158.400 per jaar voor beschikbaar. In het voorjaar van 2017 verzekerde de raad de continuïteit van project JA voor de periode 2018-2020 door jaarlijks een bedrag van € 130.000 vrij te maken. Uitgaande van de gemiddelde trajectprijs verwachten wij ruim 30 jongeren een traject te kunnen bieden.

3. Maatschappelijke integratie en participatie statushouders: Project JAS

-> *doelgroep: statushouders*

Alle volwassen statushouders leiden we sinds 2016 door naar Project JA Statushouders (JAS), een project specifiek bedoeld voor vergunninghouders. Binnen JAS ondersteunen we statushouders via een intensief begeleidingsproject bij de duurzame integratie in de Nederlandse samenleving en stimuleren we participatie. Voor statushouders met een vakopleiding en hoger onderwijs streven we zoveel mogelijk naar een spoedige toeleiding naar werk, zodra zij de taal voldoende machtig zijn. Project JAS is niet vrijblijvend.

In 2016 en 2017 stelden we voor JAS middelen beschikbaar. In 2017 ging het om € 127.100, deels gefinancierd uit de rijksmiddelen maatschappelijke begeleiding vergunninghouders, deels het re-integratiebudget en deels eigen middelen. De raad heeft in het voorjaar van 2017 de continuering van JAS voor de periode 2018-2020 gewaarborgd door naast de rijksmiddelen jaarlijks € 53.630 (= 42,2%) aan eigen middelen beschikbaar te stellen.

4. JA-plus

-> *doelgroep: mensen met een taalachterstand*

JA-plus is een project bedoeld voor klanten van 27 jaar en ouder met een taalachterstand. JA-plus gaat uit van een integrale aanpak, met een taaltraining en (taal)stages, gericht op duurzame uitstroom naar de arbeidsmarkt.

5. Pro VSO

-> *doelgroep: jongeren (met een beperking)*

Speciaal voor jongeren uit het Praktijkonderwijs en het Voortgezet Speciaal Onderwijs zetten we in het laatste onderwijsjaar de stage om naar een garantiebanaan. Daarmee voorkomen we dat deze leerlingen een beroep doen op de bijstand.

6. Stage Nieuwe Stijl

-> *doelgroep: hoger opgeleide jongeren*

Voor hoger opgeleide jongeren tot 29 jaar bieden we de stage nieuwe stijl aan. Deze stages zorgen ervoor dat deze jongeren relevante werkervaring op hun niveau kunnen opdoen, waardoor hun kennis en vaardigheden behouden en actueel blijven. Doel is uitstroom naar regulier werk.

7. (Tijdelijke) subsidiering Job Hulpmaatje, Job Buddy

-> *doelgroep: reguliere doelgroep*

Op kleinere schaal steunen we initiatieven om mensen te ondersteunen bij de toeleiding naar werk. Twee voorbeelden daarvan zijn Job Hulpmaatje en Job Buddy. Beide richten zich op de individuele begeleiding en ondersteuning van werkzoekenden door vrijwilligers.

8. Leidse Kracht powered by Randstad

-> *doelgroep: hoger opgeleiden*

Leiderdorp is vrijwel vanaf het begin aangesloten bij het oorspronkelijk Leidse initiatief om in een publiek-private samenwerking met Randstad met name hoger opgeleiden via een gerichte en intensieve werkgeversbenadering duurzaam uit te laten stromen uit de uitkering.

9. Inzet op parttime werk

-> *doelgroep: iedereen*

Van het klantenbestand heeft ongeveer 10% inkomsten uit parttime werk, dat vaak een eerste stap op de weg uit de uitkering blijkt te zijn. Om die reden stimuleren wij parttime werk, door middel van het verlagen van de administratieve drempels rondom de verrekening van inkomsten.

10. Stimuleren (parttime) ondernemerschap en integrale uitvoering Bbz

-> *doelgroep: (potentiële) ondernemers met een uitkering*

We richten ons zowel op mensen die niet in staat zijn volledig in eigen levensonderhoud te voorzien, maar nog wel inkomsten hebben uit eigen bedrijf, als mensen die plannen hebben voor het opzetten van een eigen onderneming. Dat laatste blijkt ook kansrijk voor statushouders die al verder gevorderd zijn met hun inburgering, en voor wie het ondernemen vaak onderdeel is van hun cultuur. Samen met Leiden onderzoeken we de uitbesteding van de uitvoering van de Bbz naar de gemeente Rotterdam per 2019. Door de uitgebreide expertise in Rotterdam en de keuze voor een integrale aanpak is de verwachting dat we meer ondernemers een kwalitatief betere dienstverlening kunnen bieden, waardoor er minder een beroep zal worden gedaan op de bijstand. Hoewel dit pas zijn beslag zal krijgen na de datum van 15 augustus 2018, is het niettemin een illustratie dat we immer op zoek zijn naar verbeteringen.

Instroom

11. Streng aan de poort

-> *doelgroep: iedereen*

Elke inwoner die een uitkering aanvraagt is verplicht een voorlichtingsbijeenkomst bij te wonen en een workshop te volgen. De voorlichting is gericht op het bieden van heldere informatie over de bijstandsuitkering, inclusief rechten en plichten, en heeft onder meer fraudepreventie als belangrijk doel. In de praktijk blijkt deze aanpak te leiden tot meer duidelijkheid, maar ook tot het afzien van het aanvragen van een uitkering (vooral bij jongeren).

12. Controle op recht bijstand arbeidsmigranten

-> *doelgroep: arbeidsmigranten*

Op grond van artikel 11 van de Participatiewet kijken we strikter naar het recht op bijstand van tijdelijke arbeidsmigranten, die hun hoofdverblijf niet in Nederland hebben.

Oneigenlijk gebruik en terugvordering

13. Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

-> *doelgroep: iedereen*

De landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA) heeft tot het doel het verhogen van de kwaliteit en betrouwbaarheid van de adresgegevens in de BRP en – als neveneffect – het bestrijden van adresgerelateerde fraude. Leiderdorp doet sinds 2017 mee. De verwachting is dat we gemiddeld één melding per week van het ICTU ontvangen en dat een deel daarvan een relatie heeft met een uitkering. Op basis van de eerste ervaringen in Leiden – die in 2016 is gestart – is de prognose dat we jaarlijks gemiddeld één uitkering besparen.

Organisatie, samenwerking en overig

14. Klant in Beeld

-> *doelgroep: iedereen*

Klant in Beeld beoogt meerdere doelen, zowel op het gebied van de kwaliteit van de dienstverlening aan de klant, als op misbruikpreventie en re-integratie. Door klanten regelmatig te spreken kunnen gemaakte afspraken beter worden gecontroleerd en waar nodig, bijvoorbeeld door gewijzigde omstandigheden, worden aangepast. Klanten voelen zich daardoor serieuzer genomen en beter gehoord, hetgeen een positief effect heeft op de motivatie.

15. Bevorderen vakmanschap van klantmanagers

-> *doelgroep: interne organisatie*

Voortdurend werken we aan het bevorderen van het vakmanschap van de klantmanagers, bijvoorbeeld door het invoeren van methodisch werken. Methodisch werken leidt tot een betere diagnose van de klant en een betere doorverwijzing, waardoor meer klanten uitstromen naar werk.

16. SPARK

-> *doelgroep: werkgevers*

Leiderdorp is in 2017 toegetreden tot het regionale platform voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, SPARK. De leden van SPARK vervullen een ambassadeurs- én een voorbeeldrol. Door actief te participeren binnen SPARK proberen we zoveel mogelijk ondernemers te bewegen invulling te geven aan MVO, en daartoe ruimte te bieden binnen hun bedrijf aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

17. werkgeversdienstverlening & harmonisatie instrumenten

-> *doelgroep: werkgevers*

Binnen de arbeidsmarktregio zijn afspraken gemaakt over een eenduidige werkgeversbenadering. Alle gemeenten binnen de regio bieden nu dezelfde instrumenten onder dezelfde voorwaarden aan. Het is daardoor eenvoudiger voor werkgevers om mensen vanuit verschillende gemeenten in dienst te nemen. De re-integratieverordening is daartoe in 2017 aangepast.

18. Capaciteitsuitbreiding

-> *doelgroep: interne organisatie*

We stellen extra middelen beschikbaar voor de uitbreiding van de capaciteit. Het betreft zowel klantmanagers, die door een integrale aanpak hun klanten beter en effectiever kunnen begeleiden en faciliteren, als medewerkers fraudepreventie. De personele kosten voor Leiderdorp liggen in 2017 daardoor circa € 210.000 hoger dan in het voorgaande jaar.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde maatregelen, die een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het dus om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt

verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.

- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

Toelichting bij C

- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).
- Bij deze vraag wordt verwacht dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan een reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

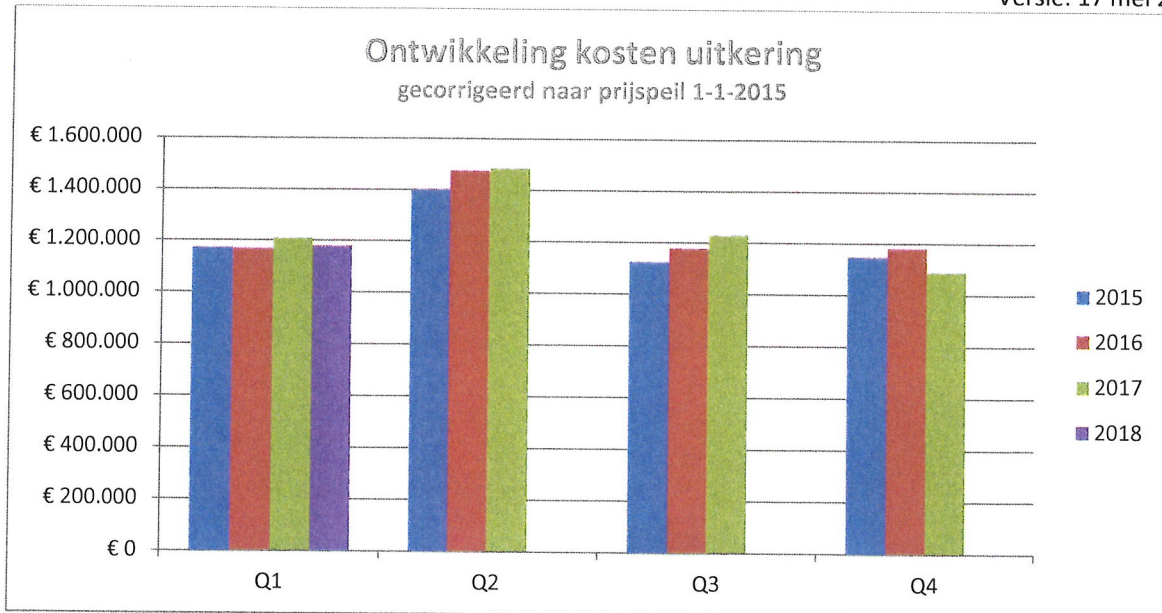
Het is sociaalwetenschappelijk vaak lastig om een direct causaal verband aan te tonen tussen een genomen maatregel en een mogelijk effect van die maatregel. Immers, er spelen diverse factoren een rol die van invloed zijn op het behaalde resultaat. Andersom geredeneerd is echter zeker dat zonder deze maatregelen het tekort nog omvangrijker zou zijn geweest.

Eenvoudiger is het om effecten aannemelijk te maken. Zo spreekt het in principe voor zich dat het beschikbaar stellen van extra middelen voor re-integratie ertoe leidt dat er meer mensen op een traject kunnen worden gezet en er meer mensen uitstromen. In voorkomende gevallen volgen we een incrementele aanpak, bijvoorbeeld als sprake is van een complexe meervoudige problematiek. De effecten van dergelijke trajecten zie je pas met enige vertraging terug in de cijfers. Op basis van de beschikbare gegevens kunnen we een indicatief beeld schetsen van de effecten van de door de gemeente genomen maatregelen om het tekort te reduceren.

Kosten

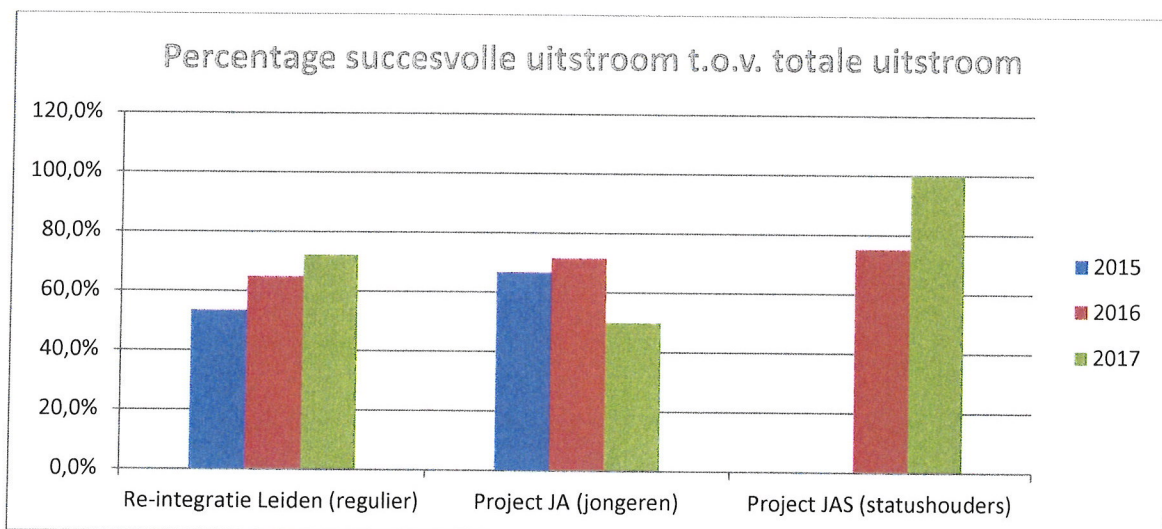
Allereerst de ontwikkeling van de kosten van de uitkeringen per kwartaal. Er is gegroepeerd per kwartaal om de invloed van bijvoorbeeld seizoenswerk weg te nemen. Voor de vergelijkbaarheid tussen jaren is op basis van de overzichten uitkeringsbedragen sociale uitkeringen van het ministerie SZW gecorrigeerd naar het prijspeil 2015.

In de periode van 2015 tot en met halverwege 2017 nemen de kosten in elk kwartaal ten opzichte van hetzelfde kwartaal in het voorgaande jaar toe, met uitzondering van het eerste kwartaal van 2016. De ommekeer komt in het derde kwartaal van 2017, als de kosten ten opzichte van dezelfde periode het jaar daarvoor substantieel dalen. Deze trend zet door in het eerste kwartaal van 2018. Het is lastig aan te geven in hoeverre de daling het gevolg is van macro-economische omstandigheden of van de getroffen maatregelen. Het is aannemelijk dat het een combinatie van beide is.

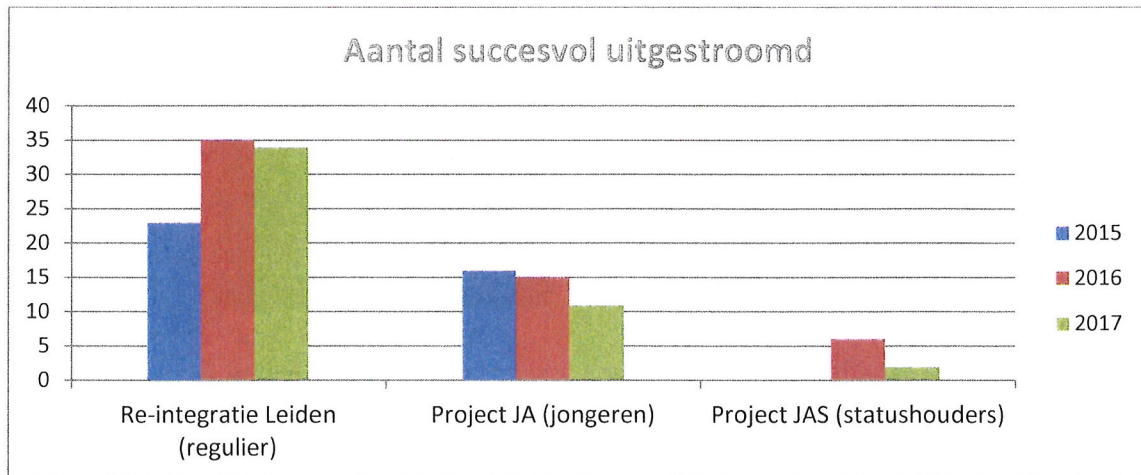
Uitstroom

Binnen alle re-integratietrajecten, met uitzondering het project voor jongeren, zien we in 2017 een percentageel hogere succesvolle uitstroom ten opzichte van 2015, ondanks dat de mensen die nu in de uitkering zitten over het algemeen lastiger bemiddelbaar zijn dan ten tijde van de economische crisis. De re-integratie van deze groepen vraagt vaak om zwaardere, intensievere en duurdere trajecten. De kosteneffectiviteit van deze trajecten neemt daardoor af. De slechtere score bij jongeren vindt een belangrijke verklaring in het veel hogere aantal verhuizingen naar buiten de gemeente (bijna 41% van de totale groep). Wie verhuist kan niet succesvol uitstromen op conto van Leiderdorp. Verder blijkt dat ondanks, en misschien wel dankzij, het herstel van de economie, de huidige groep jongeren die nu deelneemt in project JA lastiger bemiddelbaar is.

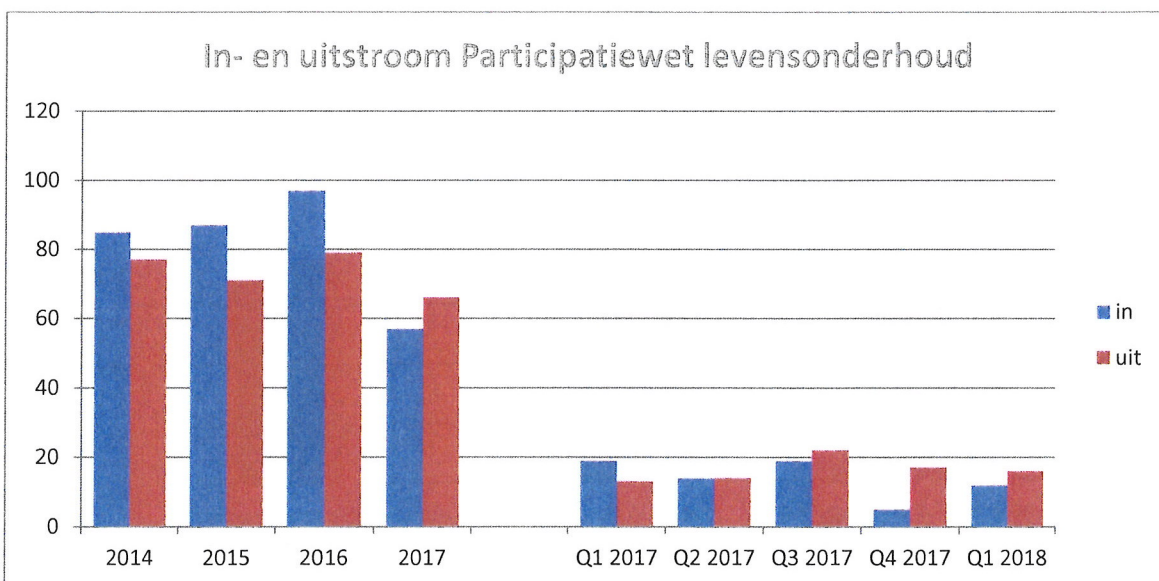
Bij statushouders blijkt in de praktijk slechts een beperkt deel over het noodzakelijke (opleidings-, taal- en ervarings-)niveau te beschikken om snel uit te kunnen stromen naar arbeidsmarkt of onderwijs. In die zin is, met de kennis van nu, sprake geweest van te optimistische verwachtingen. Het programma is tussentijds aangepast en we volgen inmiddels een striktere en sturender lijn. De

verwachting is dat in de loop van 2018 de uitstroom van statushouders gaat toenemen. Twee groepen komen dan samen: de cohorten uit 2016 die het traject inmiddels (vrijwel) volledig hebben doorlopen én de cohorten vanaf 2017 die onder het striktere regime vallen en daardoor relatief sneller het traject doorlopen en uitstromen. Deze verwachte toename van de uitstroom zien we vanzelfsprekend nog niet terug in onderstaande grafiek.

Instroom

Het aantal instromers daalt. Ook hier is het aannemelijk dat dit het gevolg is van een combinatie van factoren. De ontwikkeling van de economie speelt mee: meer mensen zijn aan het werk en minder mensen hoeven een beroep te doen op een uitkering. Daarnaast zijn we strenger aan de poort en is door maatregelen binnen Europa de instroom van vluchtelingen teruggelopen. Deze ontwikkelingen hebben alle een beperkend effect op de uitkeringsaantallen. Onderzoek naar de mate waarin elke factor bepalend is ligt evenwel buiten bereik van deze aanvraag.

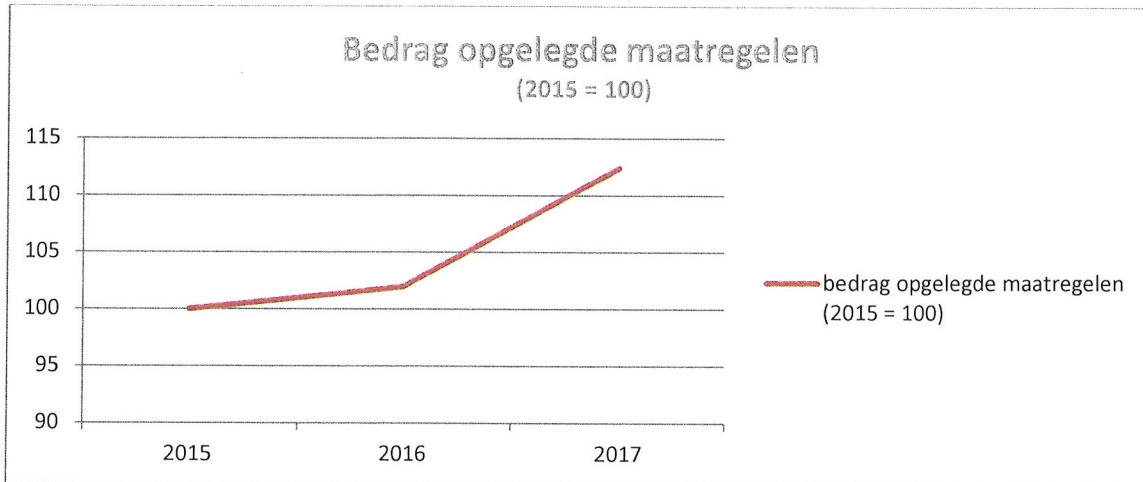

In de periode 2014 t/m 2016 ligt de instroom duidelijk hoger dan de uitstroom. Dat vertaalt zich logischerwijs in de stijging van het aantal mensen dat een beroep doet op een uitkering. De omslag

komt in 2017, specifiek in het derde kwartaal van dat jaar. Deze constatering is congruent met de ontwikkeling van de uitkeringslasten.

Oneigenlijk gebruik en terugvordering

De intensivering van de aanpak van het oneigenlijk gebruik van uitkeringsgelden laat de afgelopen periode weer een stijgend effect zien. We zitten evenwel nog niet terug op het niveau van vóór 2015. Ter nuancering: het gaat in absolute zin om relatief kleine bedragen.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

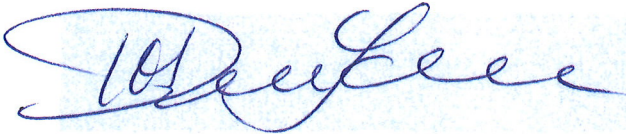
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiderdorp verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

Datum: 10 juli 2018

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: H. Romeijn

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: L.M. Driessen-Jansen

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft gesignaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente [zet hier de naam van uw gemeente] verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum:

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar:

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

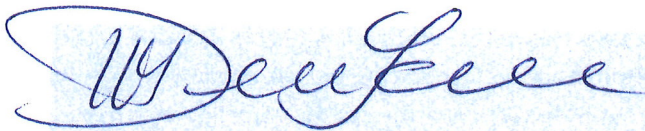
De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Leiderdorp stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 10 juli 2018

Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: L.M. Driessen-Jansen

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: J.C. Zantingh

Achtergrondinformatie bij dit formulier

Wet- en regelgeving

In het BPw is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering kan indienen, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet. De verklaring college eerste verzoek kunt u vinden in het BPw, artikel 10, eerste lid, onder d. De verklaring college bij vervolgvraag kunt u vinden in het BPw artikel 10, eerste lid, onder d, jo. artikel 10, tweede lid. In het BPw staat dat de verklaring van het college een toelichting omvat zoals gevraagd in het modelaanvraagformulier (BPw, artikel 10, onderdeel e).

Aanvraagprocedure

Een verzoek om een vangnetuitkering over 2017 dient uiterlijk op 15 augustus 2018 te zijn ontvangen door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. Omdat sprake is van een fatale termijn worden verzoeken die na 15 augustus 2018 door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet worden ontvangen, niet in behandeling genomen. Het college dient het verzoek digitaal door middel van het webformulier op www.toetsingscommissievp.nl in te dienen. Na de aangegeven datum is dit webformulier niet meer beschikbaar.

De toekenning van een vangnetuitkering gebeurt uitsluitend op verzoek van het college van burgemeester en wethouders van de tekortgemeente en nadat is vastgesteld dat aan alle geldende eisen wordt voldaan. Blijkens artikel 8c, eerste lid, van de Participatiewet, kan het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering niet worden overgedragen aan het bestuur van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Bij het indienen van een verzoek tot vangnetuitkering moet het college verklaren dat het maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen. Deze verplichting gaat verder dan het tijdelijk vangnet, waarbij het feitelijk uitvoeren van maatregelen niet vereist was. Verdere toelichting op de aanvraagprocedure en de vangnetuitkering 2017 kunt u vinden op: www.toetsingscommissievp.nl

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

Ondersteuning Divosa

Divosa, de vereniging van leidinggevenden in het Sociaal Domein, zal periodiek bijeenkomsten organiseren waarbij wordt ingegaan op de vangnetuitkering. Daarnaast heeft Divosa een [factsheet maatregelen](#) uitgegeven o.b.v. de informatie uit de vangnetuitkering 2015.

ⁱ www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2016/10/19/tool-verdeelmodel-bijstandsbudgetten-2017

ⁱⁱ www.divosa.nl/diensten/divosa-benchmark